

Sygn. akt II Ca 603/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wiesława Buczek - Markowska (spr.)
Sędziowie:	SSO Iwona Siuta SSO Robert Bury
Protokolant:	stażysta Ewa Zarzycka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lipca 2013 roku w S.

sprawy z powództwa (...) **w G.**

przeciwko **T. B. i S. B.**

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną T. B.

od wyroku Sądu Rejonowego w Goleniowie

z dnia 25 sierpnia 2011 r., sygn. akt I C 141/11

1. **oddala apelację;**
2. **odstępuje od obciążania pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego należnymi powódce;**
3. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie na rzecz radcy prawnej M. D. kwotę 1121 zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia jeden złotych), wraz z podatkiem od towarów i usług, tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej T. B. z urzędu w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.**

Sygn. akt II Ca 603/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2011 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie I Wydział Cywilny, nakazał w celu uzgodnienia z rzeczywistym stanem prawnym stanu prawnego ujawnionego w dziale II księgi wieczystej KW nr (...) prowadzonej dla nieruchomości położonej w miejscowości Ł. powiat G. - wpisanie S. B., syna L. i J. oraz T. B., córki S. i W. w udziałach po 1/2 (jednej drugiej) części w prawie własności nieruchomości w miejsce S. B., syna L. i J. oraz T. B., córki S. i W.,

właściciele nieruchomości na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej (I) oraz zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1.686 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (II).

Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Pozwani T. B. i S. B. są właścicielami nieruchomości położonej w miejscowości Ł., powiat G., dla której Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Nieruchomość powyższa została nabyta przez pozwanych w wyniku umowy Nr (...) z dnia 01 marca 1982 r. zawartej pomiędzy J. B. a pozwanymi T. B. i S. B.. Na mocy powyższej umowy pozwani nabyli własność nieruchomości, a następnie na tej podstawie dokonali wpisania do prowadzonej dla niej księgi wieczystej w dziale II pozwanych jako właściciele na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Goleniowie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z dnia 20 maja 2003 r. w sprawie III RC 116/03 została zniesiona wspólność majątkowa pomiędzy T. B. i S. B. z dniem wydania tego orzeczenia.

Po zniesieniu wspólności majątkowej małżeńskiej między pozwanymi wierzyciele pozwanego S. B. nie mieli możliwości uzyskania zaspokojenia z nieruchomości, albowiem w księdze wieczystej nie dokonano wpisu, iż pozwany S. B. posiada udział w przedmiotowej nieruchomości, nie jest zaś ona własnością pozwanych na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd I instancji stwierdził, iż oparte o treść art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece powództwo było w pełni uzasadnione.

Sąd Rejonowy podniósł, iż uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym polega na doprowadzeniu jej do aktualnego stanu prawnego przez wpisanie nowego prawa, wykreślenie ujawnionego i wpisanie innego prawa bądź też sprostowanie treści wpisanego prawa.

Sąd I instancji nadmienił, iż celem postępowania dowodowego jest ustalenie, czy istotnie zachodzi niezgodność stanu ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, uzasadniająca jej usunięcie przez dokonanie odpowiednich wpisów. Dodał, iż stan faktyczny niniejszej sprawy ustalono na podstawie dokumentów, które znajdowały się w aktach sprawy oraz księdze wieczystej i których autentyczność nie była przez strony kwestionowana. Sąd podkreślił, że pozwana przyznała, że w sprawie wyrokiem sądu została zniesiona wspólność majątkowa pomiędzy nią, a S. B. a nowy stan nie został wpisany do księgi wieczystej.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż należało usunąć istniejącą niezgodność, nakazując w celu uzgodnienia stanu prawnego ujawnionego w dziale II księgi wieczystej kw nr (...) wpisanie T. B. i S. B. jako współwłaścicieli nieruchomości w częściach ułamkowych po 1/2 części bowiem zgodnie domniemaniem wynikającym z art. 43 § 1 i 2 k.r.o. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

O kosztach niniejszego postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się pozwana T. B., która w wywiedzionej apelacji zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o jego zmianę, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku do Sądu I instancji celem ponownego rozpoznania a także o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego tytułem udzielonej a nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.

Apelująca zarzuciła wyrokowi naruszenie przepisu art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez błędne jego zastosowanie.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, iż Sąd I instancji nie zbadał wszystkich podstaw do wpisu niezgodności księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej T. B. na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej T. B. okazała się niezasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo uznał, iż ustalony w sprawie stan faktyczny uzasadnia uwzględnienie powództwa.

Zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia niezgodności.

W przedmiotowej księdze wieczystej w dziale II są wpisani jako właściciele nieruchomości, S. B. oraz T. B. na zasadzie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej.

Bezspornym jest jednak, iż wyrokiem zaocznym z dnia 20 maja 2003 r., wydanym w sprawie III RC 116/03, Sąd Rejonowy w Goleniowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich, zniósł ustawową wspólność majątkową powstałą pomiędzy T. B. i S. B. powstała poprzez zawarcie związku małżeńskiego w dniu 23 grudnia 1971 r. z dniem 20 maja 2003 r.

Pozwani – po uprawomocnieniu się powyższego wyroku - nie złożyli niezwłocznie w sądzie wieczystoksięgowym odpowiedniego wniosku o ujawnienie zmian w zakresie wpisu prawa własności w dziale II księgi wieczystej KW nr (...). Ta okoliczność spowodowała, iż od wielu lat niewątpliwie istnieje rozbieżność między istniejącym stanem prawnym a stanem prawnym ujawnionym w księdze wieczystej. Jak wynika z akt sprawy, pozwani nie złożyli stosownego wniosku z obawy przed prowadzonym przez powódkę postępowaniem egzekucyjnym i ujawnieniem tego faktu w przedmiotowej księdze wieczystej.

Przy takiej bowiem treści wpisu prawa własności, iż S. B. oraz T. B. są właścicielami na zasadzie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, powódka nie mogła dokonać wpisu ostrzeżenia o toczącej się egzekucji z nieruchomości na udziale S. B..

Zauważyć również należy, iż wbrew podnoszonym w toku postępowania twierdzeniom apelującej, strona powodowa miała interes prawny w wytoczeniu przedmiotowego powództwa. Nie ulega bowiem wątpliwości, że istniejąca rozbieżność między wpisem do księgi wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym, negatywnie oddziałującej na przysługujące powódce prawa, uniemożliwiając prawidłowe prowadzenie postępowania egzekucyjnego. Na marginesie należy wspomnieć, iż nie jest dopuszczalne aby poprzez nieujawnianie zmian w księdze wieczystej utrudniać prowadzenie egzekucji z nieruchomości.

Jednocześnie na uwagę zasługuje okoliczność, iż Sąd Rejonowy w pełni zasadnie przyjął, że w celu usunięcia stwierdzonej w toku postępowania niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym należało wpisać pozwanych jako współwłaścicieli przedmiotowej nieruchomości w częściach ułamkowych po 1/2 części, zgodnie z domniemaniem wynikającym z art. 43 § 1 i 2 k.r.o. Zauważyć bowiem należy, iż w postępowaniu wieczystoksięgowym nie jest możliwe ustalenie na podstawie art. 43 § 2 k.r.o. nierównych udziałów w majątku wspólnym w postaci nieruchomości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2005 r., I CK 701/04, LEX nr 155370)

Sąd Odwoławczy wskazuje, iż skarżąca poza ogólnikowym stwierdzeniem, że Sąd Rejonowy nie zbadał wszystkich podstaw do wpisu niezgodności księgi wieczystej ze stanem rzeczywistym, nie rozwinęła swojego zarzutu naruszenia art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, w szczególności nie podała jakie jeszcze podstawy Sąd I instancji winien był wziąć pod uwagę rozpoznając powództwo. Zdaniem Sądu II instancji zebrane w sprawie dokumenty w

sposób jednoznaczny potwierdzają twierdzenia strony powodowej i pozwalają uznać zaskarżone orzeczenie za w pełni prawidłowe.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

W kwestii kosztów postępowania apelacyjnego należy wskazać, iż Sąd Odwoławczy biorąc pod uwagę ustaloną w toku postępowania sytuację rodzinną i majątkową pozwanej, uznał, że zachodzą przesłanki do zastosowania w niniejszym postępowaniu przepisu art. 102 k.p.c. i w związku z tym odstąpił od obciążania jej kosztami postępowania apelacyjnego orzekając jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanej T. B. orzeczono na podstawie art. 223 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, póź. 1271) oraz § 15 ust. 1 w związku z § 6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2003 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349). Sąd II instancji uwzględnił przy tym, że pozwana była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oraz w postępowaniu zażaleniowym a także poniosła dodatkowe koszty w postępowaniu zażaleniowym, wynikające z udzielania pomocy prawnej pozwanej T. B., w kwocie 198,21 zł.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 3 wyroku.